

Osud domu U Sedmi švábů:

14. června 2006

Švábům odzvání, lidé protestují

Lidové noviny, 14. června 2006

U Sedmi švábů - Aktivisté se snaží zachránit dům, k němuž už míří bagry

BRNO Zásahem policie vyvrcholily včera protesty aktivistů proti zboření prvního brněnského pavlačového činžovního domu U Sedmi švábů. Domu s duší, vesnici uprostřed města, jak budově říkají znalci, začíná odzvánět. Pouhé hodiny zbývají do jeho demolice.

Aktivisté se včera pokusili na pozemek vniknout v době jeho vyklízení, aby tam diskutovali s jeho majiteli. "Stále se snažíme, aby dům zůstal zachován, a teď chceme zkusit poslední možné páky," vysvětlil jeden z nich Petr Vavřík, "Není mi lhostejné, že se tento dům bourá, a už jsem neviděl jinou možnost," sdělil další demonstrující Pavel Halada. "Zabývám se koupí i opravou historických budov. A protože máme i nějaké prostředky, které bychom případně chtěli investovat, byl včerejší protest možností, jak se sejít s majitelem domu," tvrdí.

Představitelé česko-rakouské firmy HTT, které nejstarší brněnský pavlačový dům patří, potvrdili setkání s aktivisty. Jednatel Gerhard Hudeček si na místě vyžádal písemnou nabídku na odkoupení, které protestující nabídli, nicméně LN sdělil, že do doby případného rozhodnutí budou práce pokračovat podle schváleného harmonogramu.

Právo stojí na straně majitele. "Asanační výměr je platný už více než jeden rok," podotkl tajemník radnice Brno-střed Radovan Novotný. Dům i přes pestrou historii není památkou - 250 let starou stavbu totiž pracovníci památkového ústavu v roce 1996 povolili zdemolovat. O osm let později sice usilovali o její zanesení do seznamu památek, pak ale názor znovu změnili. Letošní snaha památkářů opětovně zabránit bourání skončila pod stolem a neuspěla ani výzva, aby město dům odkoupilo.

Na místě švábského domu má vyrůst nový objekt se sedmi desítkami bytů. Archeologové očekávají, že v podzemí objeví zajímavé nálezy, největší hodnota je ale v historii domu, kde jednu dobu žilo až šest set lidí. Působil tam mimo jiné klášter alžbětinek a nemocnice, konaly se tam první brněnské pitvy.

Aktivisté sice včera nabídli odkoupení, ale přiznali, že sami dostatek prostředků nemají. "S pomocí úvěru můžeme dát dohromady okolo deseti milionů," domnívá se Halada. Sám ale uznává, že tento pokus je zřejmě odsouzen k zániku. "Vyřízení úvěru vyžaduje čas, a ten asi není," připouští. Naděje se ale nevzdává a zvažuje, že o příspěvek požádá i město. "Netoužíme být většími majiteli," ujistil. Tajemník Novotný prohlásil, že je ochoten předat zástupcům samosprávy písemnou žádost, ale tento krok podle něj nemůže demolice zastavit. "Nezastaví ani přestupkové řízení, které jsme kvůli přístupu aktivistů nuceni zahájit," dodal.

Zastánci domu ale ve svých snahách nepoleví. "Určitě bude pokračovat petice. A další akce, jako byla ta včerejší, nelze vyloučit," oznámil Radim Konečný.

Stavba pod dozorem státní policie

V domě U Sedmi švábů mezi Anenskou a Kopečnou ulicí již několik týdnů nikdo nebydlí. Přesto ho bylo třeba vyklidit od nábytku a vynést další předměty z jeho útrob. U toho včera kvůli protestům musela majiteli rozlehlé budovy dokonce asistovat policie.

Konec domu U Sedmi švábů

Mladá fronta DNES, 14.06.2006

Brno - Dům U Sedmi švábů, který je nejstarším činžovním domem v Brně, včera opustil jeho poslední nájemník. Zároveň zde spustili dělníci přípravu na plánovanou demolici. Skupina odpůrců likvidace starého pavlačového domu proto svolala na včerejší dopoledne k domu demonstraci. „Poslední nájemník měl podle našich informací nájemní smlouvu až do konce června. Když jsme zjistili, že se bude stěhovat už dnes, přes noc jsme kontaktovali všechny, kdo by rádi tuto úžasnou budovu zachránili,“ uvedl Ondřej Fuchs.

Už delší dobu koluje po městě petice za záchranu Sedmi švábů, podpisy přibývaly i na včerejším shromáždění před branou do dvora. Dovnitř totiž policisté, přivolání majitelem domu, vpustili pouze posledního nájemníka a stěhováky.

„Dodržujeme všechna nařízení, máme všechna povolení. Pokud má někdo o zakoupení domu zájem, ať přijde s konkrétní nabídkou. zatím jsme žádnou nedostali,“ řekl jednatel společnosti, která dům U Sedmi švábů vlastní, Gerhard Hudecek.

I o této možnosti shromáždění odpůrci demolice diskutovali. „Znám lidi, kteří by byli ochotní do takového domu investovat. Podobným způsobem se podařilo zachránit už dům v Plzni. Vzhledem k ceně domu by však bylo potřeba, aby určitou částku investovalo i město,“ vysvětlil aktivista za záchranu domu Pavel Halada s tím, že takovou žádost demonstranti sestaví a předají radě města.

Ta už se domem U Sedmi švábů na konci letošního dubna zabývala. Budovy, na jejímž místě by měl na podzim začít vyrůstat moderní bytový dům, se zastal i ředitel brněnského památkového ústavu Petr Kroupa. Právě jeho dopis upozorňující na historickou cenu domu radní projednávali a rozhodli se budovu neodkoupit. „Takovéto domy, které mají vlastní duši, by se bourat neměly. Navíc by po opravě mohl ještě výborně sloužit. Malokapacitní byty by mohly sloužit jako rozjezdové pro mladé rodiny nebo studenty,“ dodal Halada.

Pokud má někdo o dům zájem, ať přijde s nabídkou.

Gerhard Hudecek

VERONIKA SKÁLOVÁ - str. 04

Regionální mutace | Mladá fronta DNES – Brno

Starobylý dům v Brně čeká demolice, rada ho nechce opravit

14.6.2006

Brno - Starobylý činžovní dům U sedmi švábů na Starém Brně čeká demolice. Městská rada dnes odmítla návrh památkářů, aby město objekt koupilo a opravilo. Sami památkáři totiž dříve souhlasili se stržením budovy a s výstavbou nového domu, kterou má již delší dobu v plánu zahraniční investor. Památkový ústav své stanovisko s odstupem času změnil, město však nikoliv.

"Pokud nyní žádá Národní památkový ústav o možnost zachovat tento dům, i když se již dvakrát vyjádřil v jeho neprospěch, nelze říci nic jiného než to, že jde o špatné nastavení parametrů ochrany historických domů a špatné načasování celé věci. Město Brno nemůže suplovat státní orgány v jejich činnosti," sdělil dnes ČTK primátor Richard Svoboda (ODS).

Dům U sedmi švábů je rozsáhlý pavlačový komplex. Jeho minulost je nejasná, od poloviny 18. století sloužil jako klášterní špitál, poté jako bytový dům, kde svého času žilo až 500 lidí, převážně ze slabších sociálních vrstev. Později se v něm usazovali umělci i bohémové, v posledních letech studenti a mladí lidé, kterým nevadily spartánské podmínky ve zchátralém, ale romantickém domě s velkým dvorem. Před lety U sedmi švábů sídlila například také redakce literární revue Host.

"Domu bude rozhodně škoda, jeho likvidací se v Brně smaže další stopa života obyčejných lidí v minulosti," řekl dnes ČTK Pavel Wewiora z brněnského pracoviště Národního památkového ústavu. Podle něj není hodnota domu stavební nebo architektonická, ale spíše vývojová a sociální. "V historii města sehrál svou úlohu. Žilo tu dost lidí na to, aby vytvořili komunitu, sociální skupinu," popsal Wewiora.

Za dům U sedmi švábů bojoval v posledních dnech nový šéf brněnských památkářů Petr Kroupa. Snažil se tak zvrátit opačný přístup svého předchůdce Jaromíra Míčky. Právě minulá stanoviska památkářů stojí podle mluvčího magistrátu Pavla Žáry za dnešním odmítavým rozhodnutím rady. "V platném regulačním plánu Městské památkové rezervace Brno schváleném zastupitelstvem v roce 1999 je dům označen jako objekt určený k asanaci a nové výstavbě. Na přípravě tohoto Regulačního plánu se v roce 1996 podílel i tehdejší Státní památkový ústav v Brně," řekl ČTK Žára. Současný majitel získal podle Žáry stavbu v podstatě jako stavební parcelu.

Památkáři demolici později schválili ještě dvakrát, například při řízení o prohlášení domu za kulturní památku. Památkový úřad tehdy uvedl, že vzhledem k technickému stavu objektu, kdy by dům po nahrazení většiny původních konstrukcí pozbyl svoji památkovou autenticitu, zapsání do seznamu památek nedoporučuje. Ministerstvo kultury se názoru památkářů drželo, objekt proto kulturní památkou není.

Dotaz primátorovi

Autor: Drápal Karel

Datum zveřejnění: 14.06.2006

Téma: Dům u sedmi švábů

Dotaz:

Pane primátore,

s hrůzou zjišťuji, že město pokračuje v likvidaci svojí minulosti a nahrazuje jí rádoby novodobou "architekturou". Špalíček, nádraží, teď Dům u sedmi švábů . . . Je opravdu smutné, že to nejcennější, co máme, Naši bohatou historii, tak ochotně prodáváte za tuctové (pro příští generace) spotřební hodnoty. S obavou očekávám kdy necháte kvůli špatnému stavu zlikvidovat Villu Tugenhat . . .

Odpověď primátora: 14.06.2006

Vážený pane,

děkuji za Váš dotaz. Zkusím Vám sdělit několik zásadních informací: Dům U sedmi švábů nebyl a není v majetku města Brna. Jeho agendu vedla Správa nemovitostí, na dům byl vyhlášen restituční nárok a objekt byl v roce 1995 vydán soukromé osobě, která ho pak dále prodala.

Nakopíruji Vám zde tiskovou zprávu města ze dne 27. dubna 2006. Z té získáte další přehled a potřebné informace:

Rada města Brna dnes 27. dubna 2006 vzala na vědomí dopis ředitele NPÚ v Brně, týkající se záchrany domu U Sedmi švábů v Brně na Kopečné č. 37. Primátor města Brna obdržel dopis teprve včera a neprodleně ho předložil jako jeden z bodů dnešní RMB. Radní po diskusi nesouhlasili se záměrem jednat o nabytí objektu.

RMB se rozhodla především z těchto důvodů. V platném regulačním plánu Městské památkové rezervace Brno schváleném ZMB v roce 1999 je dům na Kopečné ulici č. 37 označen jako objekt určený k asanaci a nové výstavbě. Na přípravě tohoto Regulačního plánu se v roce 1996 podílel

i tehdejší Státní památkový ústav v Brně (nyní NPÚ), který s touto regulací souhlasil.

V roce 2004 kdy na Ministerstvu kultury ČR probíhalo řízení o prohlášení domu za kulturní památku, vydal NPÚ v Brně odborné vyjádření ve kterém uvedl, že vzhledem k technickému stavu objektu, kdy při nahrazení většiny původních konstrukcí by dům pozbyl svoji památkovou autenticitu a rovněž jeho další využívání k bydlení by bez výrazných zásahů do původních dispozic bylo s ohledem na platné normy nemožné, zapsání do seznamu památek nedoporučuje. Na základě tohoto vyjádření a dalšího posouzení MK ČR rozhodnutím ze dne 13. prosince 2004 dům U Sedmi švábů za kulturní památku neprohlásilo.

Současný vlastník, firma HTT Brno, s.r.o., zakoupil nemovitost v podstatě jako stavební parcelu určenou dle platného Regulačního plánu k bytové výstavbě. V souladu s tímto záměrem požádal stavební úřad o vydání rozhodnutí k odstranění stavby. Toto rozhodnutí bylo vydáno 4. května 2005. Vlastník nechal dále vypracovat dokumentaci pro územní řízení na novostavbu bytového domu, která je v současné době předmětem probíhajícího územního řízení na Stavebním úřadě MČ Brno-střed. K této územní dokumentaci vydal NPÚ v Brně opět souhlasné odborné vyjádření dne 28. února 2006.

K celé události se vyjádřil po jednání RMB primátor města:

„Pokud nyní žádá Národní památkový ústav o možnost zachovat tento dům, pro který se již dvakrát vyjádřil v jeho neprospěch, nelze říci nic jiného než to, že jde o špatné nastavení parametrů ochrany historických domů a špatné načasování celé věci. Město Brno nemůže suplovat státní orgány v její činnosti,“ řekl Richard Svoboda.

Z tiskové zprávy je patrné, že za současný stav nenese vinu město Brno.